

Göteborgs Stad

Stadskansliet

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2010-10-08
Diarienummer 0790/10
Repronummer 278/10

Enheten för välfärd och utbildning

Välfärdsgruppen
Lena Hasselgren
031 368 03 18
lena.hasselgren@stadshuset.goteborg.se

Motion av Marie Lindén (V) och Ashraf Nasserri (V) om att papperslösa kvinnor ska ha rätt till plats på kvinnojour

---

Motionen

Marie Lindén (V) och Ashraf Nasserri (V) beskriver i motionen den utsatthet kvinnor utan uppehållstillstånd lever i och de ökade risker de löper att utsättas för mäns våld. Motionen syftar till att förbättra skyddet för papperslösa kvinnor. Motionärerna yrkar om

1. att ideella kvinnojourer som får ekonomiskt stöd från Göteborgs Stad ska få ersättning för verksamhet riktad mot papperslösa kvinnor
2. att Kriscenter för kvinnor får i uppdrag att ta emot även papperslösa kvinnor och ge dem stöd och skydd

Remissinstanserna

Stadskansliet har remitterat motionen till SDN Bergsjön, Frölunda-Högsbo, Kärra-Rödbo, Linnéstaden och Sociala resursnämnden. Endast Kärra-Rödbo avstår från yttrande.

Remissinstans	Beslut	Kommentar
SDN Bergsjön	Avstyrker	Ordförandebeslut
SDN Linnéstaden	Avstyrker	Ordförandebeslut
SDN Frölunda-Högsbo	Tillstyrker	Yttrande från M, FP, KD, C.
SDN Kärra-Rödbo	Avstår från yttrande	
Social resursnämnd	Tillstyrker	Yrkande från S, MP, KD, M och FP.

Stadskansliets kommentar

Göteborgs stads ansvar att ge de som vistas i kommunen det stöd de behöver enligt Socialtjänstlagen 2 kap 2 § 1a stycket omfattar också de som vistas här helt tillfälligt. Det åligger således kommunen att ge papperslösa våldsutsatta kvinnor i en akut situation insatser t ex i form av tillfällig vistelse på kvinnojour eller annat skyddat boende. De svarande stadsdelarnas uppfattar att behov av akut skydd för papperslösa våldsutsatta kvinnor tillgodoses idag.

Papperslösa ska kunna vända sig till socialtjänsten utan att löpa risk att bli avvisade från landet. Kravet på sekretess enligt Offentlighets- och sekretesslagen 26 kap 1 § innebär att socialtjänsten inte kan lämna ut uppgifter till exempelvis migrationsverket om en hjälpsökande papperslös person.

Ekonomiska konsekvenser

Ärendet genererar inga ekonomiska konsekvenser.

Lena Hasselgren

Inger Sahlin

Bilagor

- 1: Motionen
- 2: SDN Frölunda-Högsbo
- 3: SDN Bergsjön
- 4: SDN Linnéstaden
- 5: Sociala resursnämnden

Göteborg 2010-05-31
Motion till kommunfullmäktige

Vänsterpartiet

Papperslösa kvinnor ska ha rätt till plats på kvinnojour

Kvinnor som lever gömda i Sverige utan uppehållstillstånd är en grupp som är extra utsatt när det gäller mäns våld. En kvinna som helt saknar rättigheter i samhället riskerar att bli utsatt för sexuella övergrepp och misshandel av män som utnyttjar hennes situation. Av rädsla för att bli avvisade vågar kvinnan sällan anmäla förövaren till polisen. Dessa kvinnor är ofta mer sårbara och isolerade än svenska kvinnor i samma situation, då de vistas i ett annat land än hemlandet och därmed ofta saknar ett socialt nätverk.

Enligt en rad internationella konventioner som Sverige anslutit sig till är det samhällets ansvar att ge alla våldsutsatta kvinnor rätt till stöd och skydd. Papperslösa kvinnor som lever utan uppehållstillstånd och som misshandlas får dock sällan skydd eller hjälp. Det är få kvinnojouurer som har möjlighet att ta emot dessa kvinnor. En av anledningarna är att Göteborgs Stad inte ger jourerna någon ersättning för skydd till gömda kvinnor. Kvinnojourenerna får ersättning för de kvinnor som kommer till dem genom socialtjänsten och papperslösa kvinnor vågar sällan kontakta socialtjänsten av rädsla för att bli avvisade från landet.

Vi anser att kommunens huvudsakliga uppgift ska vara att garantera skydd till kvinnor som utsätts för hot, misshandel, utpressning, trakasserier eller sexuella övergrepp oavsett om de är folkbokförda i kommunen eller inte.

Förslag till beslut i kommunfullmäktige:

Att ideella kvinnojouurer som får ekonomiskt stöd från Göteborgs Stad ska få ersättning för verksamhet riktad mot papperslösa kvinnor.

Att Kriscenter för kvinnor får i uppdrag att ta emot även papperslösa kvinnor och ge dem stöd och skydd.

För Vänsterpartiet,

Marie Lindén

Ashraf Nasseri

**Utdrag ur protokoll SDN Frölunda-Högsbo
Sammanträdesdatum 2010-10-05**

Yttrande till kommunstyrelsen över motion av Marie Lindén (V) och Ashraf Nasserri (V) om att papperslösa kvinnor ska ha rätt till plats på kvinnojour

§ 162, 0364/10

Marie Lindén (V) och Ashraf Nasserri (V) föreslår i en motion till kommunfullmäktige att ideella kvinnojourer som får ekonomiskt stöd från Göteborgs Stad ska få ersättning för verksamhet riktad mot papperslösa kvinnor samt att Kriscenter för kvinnor ska få i uppdrag att ta emot även papperslösa kvinnor och ge dem stöd och skydd. Kommunstyrelsen har begärt stadsdelsnämndens Frölunda-Högsbos yttrande över motionen.

Vid ärendets föredragning uppkommer överläggning under vilken Åke Björk yrkar bifall till förvaltningens förslag. Andre vice ordföranden, Sören Björkman och Ingbritt Holst tillstyrker motionen.

Överläggningarna förklaras avslutade. Sedan ordföranden ställt proposition på yrkandet om bifall till förvaltningens förslag och yrkandet om tillstyrkan till motionen och därvid funnit yrkandet om tillstyrkan till motionen med övervägande "ja" besvarat, begärs votering. Voteringen genomförs enligt följande godkända propositionsordning: Den som biträder yrkandet om tillstyrkan till motionen röstar "ja" och den som biträder yrkandet om bifall till förvaltningens förslag röstar "nej". Vid voteringen röstar 6 ledamöter (andre vice ordföranden Joakim Larsson, Sören Björkman, Jill Dahlström, Magnus Kindmark, Ingbritt Holst och Vasva Borovic) ja, och 5 ledamöter (tjänstgörande ordföranden Stefan Landberg, Åke Björk, Bertil Persson, Göran Larsson och Birgitta Bröjer) nej. Stadsdelsnämnden har således med 6 röster mot 5 beslutat tillstyrka motionen.

Stadsdelsnämndens beslut

Motionen tillstyrks.

Som skriftligt yttrande från Alliansen översänds förvaltningens förslag till kommunstyrelsen.

Mats Brännström antecknar till protokollet att ärendet borde utredas ytterligare. Särskilt de utsatts kvinnornas trygghet relativt lagkonflikten mellan utlänningslagen och socialtjänstlagen.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Vid protokollet

Ingemar Stubelius

2010-10-05

Ordförande

Stefan Landberg

Justerare

Sören Björkman

Tjänsteutlåtande SDF Frölunda-Högsbo

Remissvar angående motion av Marie Lindén (V) och Ashraf Nasserri (V) om att papperslösa kvinnor ska ha rätt till plats på kvinnojour.

Förslag till beslut

1. Motionärernas förslag avstyrks.
2. Som yttrande till kommunstyrelsen över motionen översänds förvaltningens tjänsteutlåtande.

Sammanfattning

Marie Lindén (V) och Ashraf Nasserri (V) föreslår i en motion till kommunfullmäktige att ideella kvinnojouurer som får ekonomiskt stöd från Göteborgs Stad ska få ersättning för verksamhet riktad mot papperslösa kvinnor samt att Kriscenter för kvinnor ska få i uppdrag att ta emot även papperslösa kvinnor och ge dem stöd och skydd. Kommunstyrelsen har begärt stadsdelsnämndens Frölunda-Högsbos yttrande över motionen.

Kommunen har redan idag det yttersta ansvaret för de personer som vistas i kommunen enligt 2 kap 2 §, 1 st Socialtjänstlagen. Ansvaret omfattar således redan idag även de papperslösa, våldsutsatta kvinnorna i en akut situation. Förvaltningen avstyrker därför motionen.

Ekonomiska konsekvenser

Stadsdelsförvaltningen anser att motionen dels strider mot den reglerade invandringen och dels skulle ett sådant beslut försvåra fördelningen av kommunbidragen. Eftersom kostnaden för denna målgrupp inte kommer att kunna redovisas individuellt kan uppföljning och analys av kostnaderna inte göras. En verksamhet som arbetar med ”icke existerande” personer har också svårt att verifiera den ekonomiska delen av verksamheten.

Förvaltningens övervägande

Marie Lindén (V) och Ashraf Nasserri (V) föreslår i en motion till kommunfullmäktige

- **Att** ideella kvinnojouurer som får ekonomiskt stöd från Göteborgs Stad ska få ersättning för verksamhet riktad mot papperslösa kvinnor.
- **Att** Kriscenter för kvinnor får i uppdrag att ta emot även papperslösa kvinnor och ge dem stöd och skydd.

Motionärerna lyfter fram de svåra situationer som kvinnor utan uppehållstillstånd lever under. Förvaltningen delar den uppfattningen men motionen står i motsättning till annan lagstiftning. Utlänningslagen, som reglerar invandringen, är överordnad Socialtjänstlagen men medger ett akut skydd för personer som vistas i landet. Akut skydd är av Socialstyrelsen (tidigare länsstyrelsen) definierat som t ex ett skyddat boende över natten. Den rättigheten finns i nuvarande lagstiftning.

För samtliga individer som vistas i kommunen finns ett yttersta ansvar som regleras i Socialtjänstlagen 2 kap 2 § 1 st. Ett utvidgat ansvar för målgruppen kvinnor som vistas

illegalt i Sverige skulle innebära ett mer långsiktigt åtagande för målgruppen eftersom de svårigheter dessa kvinnor har inte kan avhjälpas av korta akuta insatser. Vid placering på en kvinnojour skapas ett omhändertagande som vid en längre placering innebär helt andra krav och förväntningar på insatser av mer långtgående karaktär. Ett utvidgat ansvar för denna målgrupp skulle också innebära att de kvinnor som vistas illegalt i landet får en positiv särbehandling. Förvaltningen anser också, med hänsyn till principen om reglerad invandring, att kommunen inte kan bidra till att personer utan nödvändiga tillstånd kan uppehålla sig i landet. Förvaltningen avstyrker därför motionen.

GÖTEBORGS STAD
Frölunda-Högsbo

Ann-Christine Alkner-Dahl
Biträdande stadsdelschef

Kerstin Wadman
Verksamhetschef
Individ- och familjeomsorg

**Utdrag ur protokoll SDN Bergsjön
Sammanträdesdatum 2010-10-26**

Ordförandebeslut

Information om ordförandens åtgärd beträffande yttrande om papperslösa kvinnors rätt till plats på kvinnojour. Återremiss 101005

§ 136, 0198/10

Stadsdelsnämnden återremitterade ärendet den 5 oktober 2010. Stadsdelsförvaltningen har upprättat ett tjänsteutlåtande den 15 oktober 2010 med information om ordförandens åtgärd.

Beslut

Stadsdelsnämnden antecknar ordförandens åtgärd den 18 oktober 2010.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Beslutsexpediering

Kommunstyrelsen

Vid protokollet

Birgitta Larson

2010-10-26

Ordförande

Anna Hedman

Justerare

Annika Johansson

SDN Bergsjön

Remissvar rörande motionen om att papperslösa kvinnor ska ha rätt till plats på kvinnojour, Stadskansliets diarienummer 0790/10

Ärendet

Kommunstyrelsen har begärt att stadsdelsnämnden Bergsjön ska senast 11 oktober 2010 yttra sig över motionen om papperslösa kvinnor ska ha rätt till plats på kvinnojour. Stadsdelsnämnden Bergsjön återremitterade den 5 oktober 2010 förvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2010-07-02. Med anledning av återremissen har svarstiden förlängts till den 18 oktober 2010.

Beslut

Ordförande i stadsdelsnämnden Bergsjön beslutar

att godkänna och överlämna tjänsteutlåtandet daterat 2010-10-15 som sitt eget yttrande till kommunstyrelsen.

Stadsdelsnämnden Bergsjön

Anna Hedman (S)

Ordförande

Sammanfattning

Marie Lindén (V) och Ashraf Nasserri (V) föreslår i en motion till kommunfullmäktige att ideella kvinnojourer som får ekonomiskt stöd från Göteborgs Stad ska få ersättning för verksamhet riktad mot papperslösa kvinnor samt att Kriscenter för kvinnor ska få i uppdrag att ta emot även papperslösa kvinnor och ge dem stöd och skydd.

Kommunen har redan idag det yttersta ansvaret enligt 2 kap 2 §, 1 st Socialtjänstlagen att de som vistas i kommunen får det stöd och hjälp de behöver. Detta ansvar omfattar även papperslösa, våldsutsatta kvinnor i en akut situation.

Stadsdelsförvaltningen Bergsjön anser att genom att utvidga det yttersta ansvaret och att utifrån ett migrationspolitiskt perspektiv särbehandla de papperslösa kvinnorna på grund av deras rädsla för att bli utvisade från landet skulle strida mot principen om reglerad invandring som Sverige har och försvåra fördelningen av kommunbidragen till kvinnojourerna.

Förvaltningens övervägande

Stadsdelsförvaltningen delar motionärernas uppfattning om att kvinnor som lever gömda i Sverige utan uppehållstillstånd är en utsatt grupp och att det är troligt att de i gruppen, som blir utsatta för våld och övergrepp, inte söker samhällets hjälp av rädsla för att bli utvisade från landet. Förvaltningen anser dock inte att denna rädsla motiverar kommunen att fatta de, i motionen, föreslagna besluten.

Kommunen har enligt 2 kap 2 § 1 st Socialtjänstlagen det yttersta ansvaret för att de som vistas i kommunen får det stöd, hjälp och skydd de behöver. För personer som inte

är folkbokförda i kommunen avgränsas ansvaret till den akuta situationen. Detta ansvar omfattar även papperslösa, våldsutsatta kvinnor och avser då psykosocialt omhändertagande och tak över huvudet.

I praktiken innebär det att våldsutsatta kvinnors behov av hjälp och skydd tillgodoses i samverkan mellan stadsdelsförvaltningarnas Individ- och familjeomsorg och kvinnojourer som får kommunbidrag. De kvinnor som har behov av skyddad identitet på grund av en allvarlig hotbild får detta tillgodosett.

Förvaltningen anser att förslaget om att kvinnojourer skulle få ett mer långtgående uppdrag att ta emot papperslösa våldsutsatta kvinnor skulle innebära att Göteborgs Stad utvidgar det yttersta ansvaret och utifrån migrationspolitiken positivt särbehandlar kvinnor som vistas illegalt i landet.

Att utvidga det yttersta ansvaret och att särbehandla de papperslösa kvinnorna på grund av deras rädsla för att bli utvisade från landet skulle strida mot principen om reglerad invandring som Sverige har och försvåra fördelningen av kommunbidrag till kvinnojourer.

Regeringen och riksdagen har senast i propositionen 2009/10:1 bekräftat principen om reglerad invandring. Det innebär bland annat att för utlänningar som vistas i Sverige mer än tre månader ställs krav på uppehållstillstånd eller uppehållsrätt.

Det är viktigt att kommunens arbete med att tillgodose de enskildas behov av stöd och hjälp inte medför några negativa konsekvenser för den reglerade invandringen. Till exempel får kommunens verksamhet inte bidra till att personer uppehåller sig i landet utan nödvändiga tillstånd eller kan hålla sig undan verkställighet av ett avvisnings- eller utvisningsbeslut.

Utdelning av kommunbidrag bygger på att verksamheten och dess kostnader kan kontrolleras. Det ligger i sakens natur att en verksamhet som arbetar med "ej existerande" personer inte fullt ut kan verifiera sin verksamhet och ekonomi.

Förvaltningen har i tjänsteutlåtandet beaktat gällande lagstiftning, Utlänningslagen och Socialtjänstlagen, var av Utlänningslagen är överordnad med undantag för kommunens yttersta ansvar enligt 2 kap 2 § 1 st SoL.

Ordförandebeslut

SDN Linnéstaden

Beslutsdatum 2010-10-18

**Yttrande över motion gällande papperslösa kvinnors rätt till plats på kvinnojour
Dnr 0248/10**

Ärendet

Göteborgs kommunstyrelse har begärt stadsdelsnämndens yttrande senast den 11 oktober 2010, över motion om att papperslösa kvinnor ska ha rätt till plats på kvinnojour.

Sammanfattning

Marie Lindén (V) och Ashraf Nasser (V) föreslår i en motion till kommunfullmäktige att ideella kvinnojourer som får ekonomiskt stöd från Göteborgs Stad ska få ersättning för verksamhet riktad mot papperslösa kvinnor, samt att Kriscenter för kvinnor ska få i uppdrag att ta emot även papperslösa kvinnor och ge dem stöd och skydd.

Kommunen har enligt 2 kap 2 § 1 st Socialtjänstlagen det yttersta ansvaret för att de som vistas i kommunen får det stöd och den hjälp de behöver. Detta ansvar omfattar även papperslösa våldsutsatta kvinnor i en akut situation.

Stadsdelsförvaltningen Linnéstaden anser att genom att utvidga det yttersta ansvaret och att särbehandla de papperslösa kvinnorna på grund av deras rädsla för att bli utvisade från landet, skulle strida mot principen om reglerad invandring. Det skulle även försvåra fördelningen av kommunbidragen till kvinnojourerna. Förvaltningen avstyrker därför motionen.

Beslut

Med stöd av delegation beslutar Stadsdelsnämndens ordförande efter samråd i presidiet att

avslå förvaltningens förslag till beslut och istället förorda en central kommunövergripande översyn av kommunens möjligheter stödja frivilligorganisationers arbete med våldsutsatta papperslösa kvinnor.

Göteborgs Stad
Linnéstaden

Ulf Kamne (MP)
Ordförande

Yttrande över motion gällande papperslösa kvinnors rätt till plats på kvinnojour

---

Förslag till beslut

Stadsdelsnämndens ordförande föreslår besluta

att som eget yttrande översända detta tjänsteutlåtande till Göteborgs kommunstyrelse och därvid avstyrka motionen.

Ärendet

Göteborgs kommunstyrelse har begärt stadsdelsnämndens yttrande senast den 11 oktober 2010, över motion om att papperslösa kvinnor ska ha rätt till plats på kvinnojour.

Sammanfattning

Marie Lindén (V) och Ashraf Nasserri (V) föreslår i en motion till kommunfullmäktige att ideella kvinnojourer som får ekonomiskt stöd från Göteborgs Stad ska få ersättning för verksamhet riktad mot papperslösa kvinnor, samt att Kriscenter för kvinnor ska få i uppdrag att ta emot även papperslösa kvinnor och ge dem stöd och skydd.

Kommunen har enligt 2 kap 2 § 1 st Socialtjänstlagen det yttersta ansvaret för att de som vistas i kommunen får det stöd och den hjälp de behöver. Detta ansvar omfattar även papperslösa våldsutsatta kvinnor i en akut situation.

Stadsdelsförvaltningen Linnéstaden anser att genom att utvidga det yttersta ansvaret och att särbehandla de papperslösa kvinnorna på grund av deras rädsla för att bli utvisade från landet, skulle strida mot principen om reglerad invandring. Det skulle även försvåra fördelningen av kommunbidragen till kvinnojourerna. Förvaltningen avstyrker därför motionen.

Förvaltningens övervägande

Stadsdelsförvaltningen delar motionärernas uppfattning om att kvinnor som lever gömda i Sverige utan uppehållstillstånd är en utsatt grupp och att det är troligt att de i gruppen, som blir utsatta för våld och övergrepp, inte söker samhällets hjälp av rädsla för att bli utvisade från landet. Förvaltningen anser dock inte att det motiverar kommunen att fatta de i motionen föreslagna besluten.

Enligt 2 kap 2 § 1 st Socialtjänstlagen har kommunen det yttersta ansvaret för att de som vistas i kommunen får stöd och hjälp som de behöver. För personer som inte är folkbokförda i kommunen avgränsas ansvaret till den akuta situationen. Detta kommunala ansvar omfattar även papperslösa och våldsutsatta kvinnor. Redan i dag tillgodoses dessa kvinnors akuta behov av hjälp och skydd i samverkan mellan stadsdelsförvaltningarnas Individ- och familjeomsorg och kvinnojourer som får kommunalt bidrag.

Utdelning av kommunbidrag bygger på att verksamheten och dess kostnader kan kontrolleras. En verksamhet som arbetar med ej identifierade personer kan därmed inte fullt ut verifiera sin verksamhet och ekonomi.

Regering och riksdag har senast i propositionen 2009/10:1 bekräftat principen om reglerad invandring. Det innebär bland annat att för utlänningar som vistas i Sverige mer än tre månader, ställs krav på uppehållstillstånd eller uppehållsrätt.

Förvaltningen anser att förslaget om att Göteborgs stad ska ta ett utvidgat ansvar för papperslösa våldsutsatta kvinnor, utifrån ett migrationspolitiskt perspektiv, innebär en positiv särbehandling av kvinnor som vistas illegalt i landet. Förvaltningen anser också, att kommunal verksamhet inte kan medverka till att personer uppehåller sig i landet utan nödvändiga tillstånd eller kan hålla sig undan verkställighet av ett avvisnings- eller utvisningsbeslut. Förvaltningen avstyrker därför motionen.

GÖTEBORGS STAD

Linnéstaden

Linda Eklöf

Stadsdelschef

SDN Linnéstaden

Birgitta Börjeson

verksamhetschef IFO/funktionshinder

**Utdrag ur protokoll Social resursnämnd
Sammanträdesdatum 2010-10-20**

§ 219, Diarienummer 0277/10

**Remissvar angående motion från Marie Lindén (V) och Ashraf Nasser (V) om
papperslösa kvinnors rätt till plats på kvinnojour**

Social resursförvaltning har 2010-10-06 upprättat ett tjänsteutlåtande i rubricerat ärende.

Yrkande

Till dagens sammanträde har inkommit yrkande, bilaga 1, från Dario Espiga (S), Inger Hultén (S), Bengt Arne Reinholdson (S) Ethel Sjöberg (MP), Eva-Lena Svensson (-), Carina Liljesand (KD), Johan Fält (M), Piotr Kiszkiel (FP) och Börje Olsson (M), angående remissvar gällande motion från Marie Lindén (V) och Ashraf Nasser (V) om papperslösa kvinnors rätt till plats på kvinnojour.

Social resursnämnd beslutar:

att föreslå Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige att i enlighet med nedanstående yrkande ta ställning för att papperslösa kvinnor erbjuds stöd med stöd av konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter samt deklarationen om avskaffande av våld mot kvinnor.

att föreslå Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige att anse motionen besvarad

att paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Vid protokollet

Nicklas Kristiansson

Justeringsdatum: 2010-10-20

Ordförande

Dario Espiga

Justerare

Carina Liljesand

Yrkande angående remissvar angående motion från Marie Lindén (V) och Ashraf Nasserri (V) om papperslösa kvinnors rätt till plats på kvinnojour

Förslag till beslut i Social resursnämnd:

Att föreslå kommunstyrelsen och kommunfullmäktige att i enlighet med nedanstående yrkande ta ställning för att papperslösa kvinnor erbjuds stöd med stöd av konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter samt deklarationen om avskaffande av våld mot kvinnor.

Att föreslå KS och KF att anse motionen besvarad.

Att paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Social resursnämnd instämmer med intentionerna i motionen, och anser det viktigt att alla våldsutsatta kvinnor får skydd under både det akuta inledande skedet och att detta skydd kan bibehållas på ett för kvinnan tryggt sätt, fram tills det att hotet inte längre kvarstår. De juridiska förutsättningarna för kommunen att kunna erbjuda en papperslös kvinna ett mer långsiktigt *biståndsbeslut* är troligen begränsade av kommunallagens bestämmelser i kap 2, § 1 om lokaliseringsprincipen.

Sverige har, liksom ett hundratal andra stater, ratificerat ett antal internationella konventioner om mänskliga rättigheter, såsom konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter, barnkonventionen och kvinnokonventionen. Genom att ratificera konventionerna har Sverige åtagit sig en folkrättslig förpliktelse att följa dess krav. Till skillnad från situationen i många andra länder är internationella konventioner inte direkt gällande lag i Sverige. Tolkning och tillämpning av svenska bestämmelser ska dock göras utifrån de åtaganden som Sverige gjort genom att ratificera en internationell konvention.

Göteborgs Stad har tagit ställning för de mänskliga rättigheterna, vilket klargörs i Göteborgs Stads budget för 2011. Med utgångspunkt i barnkonventionen har i dag svenska skolor rätt att erbjuda papperslösa barn samma skolgång som andra barn, och många papperslösa barn i Göteborg använder den rätten. Barnkonventionen tydliggör att rättigheterna gäller *alla* barn, oavsett nationellt ursprung.

På samma sätt som barnkonventionen omfattar alla barn så omfattar konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter *alla* vuxna. I *Deklarationen om avskaffande av våld mot kvinnor* förtydligas det speciella ansvar som staterna har gällande våld mot kvinnor, vilket bland annat innebär att stater ska säkerställa att kvinnor som utsatts för våld får specialiserat stöd och att kvinnor inte på nytt görs till offer på grund av tillämpningspraxis.

Social resursnämnd gör därför tolkningen att papperslösa kvinnor kan erbjudas skydd och stöd av kvinnojourer med stöd av nämnda internationella konventioner, utifrån samma premisser som papperslösa barn erbjuds plats i skolan.

Citat Göteborgs Stads budget 2011:

Individen ska alltid bemötas med respekt och med hänsyn till alla omständigheter i livssituationen som är relevanta. I Göteborgs Stad strävar vi också efter att omsätta FN:s förklaring om de mänskliga rättigheterna samt barn- och kvinnokonventionerna i praktisk handling. (Vision och förhållningssätt, s. 3)

Citat Barnkonventionen:

Artikel 2

Konventionsstaterna skall respektera och tillförsäkra varje barn inom deras jurisdiktion de rättigheter som anges i denna konvention utan åtskillnad av något slag, oavsett barnets eller dess föräldrars eller vårdnadshavares ras, hudfärg, kön, språk, religion, politiska eller annan åskådning, nationella, etniska eller sociala ursprung, egendom, handikapp, börd eller ställning i övrigt.

Citat Konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter:

Artikel 2

Varje konventionsstat åtar sig att respektera och tillförsäkra var och en som befinner sig inom dess territorium och är underkastade dess jurisdiktion rättigheterna i denna konvention utan åtskillnad av något slag, såsom på grund av ras, hudfärg, kön, språk, religion, politisk eller annan åskådning, nationell eller social härkomst, egendom, börd eller ställning i övrigt.

Citat Deklarationen om avskaffande av våld mot kvinnor:

Artikel 4

Staterna bör med alla lämpliga medel och utan dröjsmål bedriva en politik som syftar till att avskaffa våld mot kvinnor och bör för detta ändamål

f) allsidigt utveckla förhållningssätt som förebygger våld mot kvinnor och alla åtgärder av juridisk, politisk, administrativ och kulturell natur som främjar skyddet av kvinnor mot varje form av våld och säkerställa att kvinnor inte på nytt görs till offer på grund av tillämpningspraxis eller andra ingripanden, behov, inom ramen för internationell samverkan, säkerställa att kvinnor som utsatts för våld, och i tillämpliga fall deras barn, får tillgång till specialiserat stöd, såsom rehabilitering, hjälp med omsorg och försörjning av barn, behandling, rådgivning, hälsovård och sociala förmåner, hjälpmedel och program, likaväl som försörjningsstöd och bör vidta alla andra lämpliga åtgärder för att främja deras säkerhet och fysiska och psykiska rehabilitering,

g) arbeta för att i görligaste mån mot bakgrund av tillgängliga resurser och, i mån av behov, inom ramen för internationell samverkan, säkerställa att kvinnor som utsatts för våld, och i tillämpliga fall deras barn, får tillgång till specialiserat stöd, såsom rehabilitering, hjälp med omsorg och försörjning av barn, behandling, rådgivning,

hälsovård och sociala förmåner, hjälpmedel och program, likaväl som försörjningsstöd och bör vidta alla andra lämpliga åtgärder för att främja deras säkerhet och fysiska och psykiska rehabilitering.

Sociala resursförvaltningen

Remissvar angående motion från Marie Lindén (V) och Ashraf Nasser (V) om papperslösa kvinnors rätt till plats på kvinnojour

---

Förslag till beslut

Social resursnämnd beslutar:

- att tillstyrka motionen med hänvisning till föreliggande tjänsteutlåtande
- att översända tjänsteutlåtandet som eget yttrande till kommunfullmäktige, samt
- att förklara paragrafen omedelbart justerad.

Sammanfattning

En motion har inkommit till kommunfullmäktige från Marie Lindén (V) och Ashraf Nasser (V) som gäller papperslösa kvinnors rätt till stöd på kvinnojour. Motionärerna föreslår att de ideella kvinnojournerna ska tilldelas medel för att kunna ta emot papperslösa kvinnor i behov av stöd samt att Kriscentrum För Kvinnor ska få i uppdrag att kunna erbjuda stöd till papperslösa kvinnor. Kvinnor som lever gömda i Sverige utan uppehållstillstånd är en grupp som är extra utsatt när det gäller mäns våld. En kvinna som helt saknar rättigheter i samhället riskerar att bli utsatt för sexuella övergrepp och misshandel av män som utnyttjar hennes situation.

Ärendet återremitterades till förvaltningen 2010-09-29. Förvaltningen anser det viktigt att alla våldsutsatta kvinnor får skydd under både det akuta inledande skedet och att detta skydd kan bibehållas på ett för kvinnan tryggt sätt, fram tills det att hotet inte längre kvarstår. De juridiska förutsättningarna för kommunen att kunna erbjuda en papperslös kvinna ett mer långsiktigt biståndsbeslut är troligen begränsade av kommunallagens bestämmelser i kap 2, § 1 om lokaliseringsprincipen.

Social resursförvaltning

Michael Ivarson
Förvaltningschef

Ärendet

En motion har inkommit till kommunfullmäktige från Marie Lindén (V) och Ashraf Nasser (V) som gäller papperslösa kvinnors rätt till stöd på kvinnojour om de har blivit utsatta för våld. I motionen hänvisas bl.a. till internationella konventioner som Sverige anslutit sig till vilka ska garantera samhällets stöd till våldsutsatta kvinnor.

Motionärerna föreslår att de ideella kvinnojourerna ska tilldelas medel för att kunna ta emot papperslösa kvinnor i behov av stöd samt att Kriscentrum För Kvinnor ska få i uppdrag att kunna erbjuda stöd till papperslösa kvinnor. Socialresursnämnd skall besvara remissen senast 2010-10-11.

Ärendet återremitterades till förvaltningen vid nämndens möte 2010-09-29.

Bakgrund

Kvinnor som lever gömda i Sverige utan uppehållstillstånd är en grupp som är extra utsatt när det gäller mäns våld. En kvinna som helt saknar rättigheter i samhället riskerar att bli utsatt för sexuella övergrepp och misshandel av män som utnyttjar hennes situation. Av rädsla för att bli utvisad vågar kvinnan sällan anmäla till polisen eller söka stöd hos socialtjänsten. Kvinnorna är mer sårbara och isolerade än svenska kvinnor i samma situation eftersom de saknar socialt nätverk och har heller inga kunskaper om sina rättigheter.

I Göteborg kan våldsutsatta kvinnor söka stöd hos Kriscentrum För Kvinnor alternativt hos någon av de fyra ideella kvinnojourer som får stöd av Social resursnämnd för sina verksamheter i form av ett verksamhetsbidrag. Kriscentrum för Kvinnor har i uppdrag att erbjuda stöd till våldsutsatta kvinnor bosatta i Göteborg och i riktlinjerna för bidrag till de ideella organisationerna anges att föreningarna ska vända sig till personer som bor i Göteborg. De ideella kvinnojourerna har utöver verksamhetsbidraget andra intäkter för att kunna finansiera sina verksamheter och de har själva att bestämma om hur de vill driva sina verksamheter. Uppföljning sker årsvis i samband med föreningens ansökan inför nästkommande år i samverkan med förvaltningens tjänsteman.

Förvaltningens överväganden

Förvaltningens bedömning är att kommunallagens bestämmelser i kap 2, § 1 om lokaliseringsprincipen, det vill säga att en kommuns verksamhet endast får rikta sig till kommunens egna medlemmar samt de riktlinjer och uppdragsbeskrivningar som ligger till grund för stödet till våldsutsatta kvinnor får till följd att kommunens verksamhet vid Kriscentrum för Kvinnor endast kan riktas till kommunens invånare. Papperslösa kvinnor har ingen kommuntillhörighet vilket medför att de saknar möjlighet att få ta del av den verksamheten som bedrivs i kommunal regi. De ideella kvinnojourerna kan ta emot papperslösa kvinnor i den mån de har ekonomisk möjlighet i form av andra intäkter än verksamhetsbidraget.

I den mån man mötet dessa kvinnor i förvaltningens socialjour så tar man i ett akut läge alltid hänsyn till kvinnans behov av skydd och genomför en bedömning utifrån barnperspektivet. Detta kan innebära att förvaltningen erbjuder en tillfällig boendelösning i avvaktan på fortsatt utredning. Om det i utredning framkommer att kvinnan inte har uppehållstillstånd, så kan fortsatt bistånd inte beviljas.

Återremiss

Efter återremissen har förvaltningen gjort följande överväganden. Förvaltningen anser det viktigt att alla våldsutsatta kvinnor får skydd under både det akuta inledande skedet

och att detta skydd kan bibehållas på ett för kvinnan tryggt sätt, fram tills det att hotet inte längre kvarstår. De juridiska förutsättningarna för kommunen att kunna erbjuda en papperslös kvinna ett mer långsiktigt biståndsbeslut är troligen begränsade av kommunallagens bestämmelser i kap 2, § 1 om lokaliseringsprincipen. Skulle så vara fallet är det viktigt att samhället tar ett samlat ansvar för kvinnans situation och att den myndighet, till exempel migrationsverket, som övertar ansvaret för kvinnans säkerhet gör det på ett sådant sätt att kvinnans situation inte försämras.

I detta sammanhang anser förvaltningen att staden bör utreda och säkerställa att barn till papperslösa får den rätt till skolgång som beskrivs i till exempel barnkonventionen

Samverkan med personalorganisationerna

Samverkan sker i förvaltningens samverkansgrupp.